

Kleinkoos in de armie

IETS knijpt in mijn schouder en pijn schiet door mijn nek. Dan dondert er een stem als een onweer. Geschrokken draai ik me om. Voor mij staat een soldaat, twee meter lang, een meter breed. "Middag, meneer Doc! Hoe gaat het met u?"

Ik wrijf over mijn zere schouder en zet een stap naar achter, weg van het gevaarte. "Nee, het gaat zeker goed, maar ..."

"Meneer is mij vergeten! Ik ben Kleinkoos, de zoon van Grootkoos Smit van Ysterfontein bij Kamanjab. Meneer is pas nog bij ons wezen jagen." Hij steekt een hand uit.

"Allemachtig! Je bent groot geworden!" Ik doe alsof ik zijn hand niet ziet, want als hij me met die knuist een hand geeft, verbrijzelt hij mijn vingers. "Dus jij zit in het leger. Hoe gaat het ermee?"

"Goed, meneer. In het begin was het een beetje lastig om overal aan te wennen. Vooral het Engels en het vreemde eten en het kousen aanhebben. Ik kan maar niet wennen aan kousen."

"Ja, dat is vast lastig voor je. Kom, we gaan koffie drinken..."

In het café begint Kleinkoos zonder dat het hem gevraagd wordt te praten. "Ja, meneer, het is vreemd in de armie. Het is alsmaar door poetsen. Van droogte hebben ze nog nooit gehoord. De armie verspilt veel water. Ze hebben nog nooit gezien hoe een boorgat leeg raakt. En dan moeten we ons ook nog elke dag scheren. Behalve op manoeuvres. Ik vind die manoeuvres lekker." Hij drinkt zijn kopje leeg en ik bestel er nog een.

"Maar toch niet alles in het leger is onaangenaam, Kleinkoos?"

"Nee, er zijn ook veel fijne dingen, meneer Doc. Zoals dat je kunt uitslapen. Tot vijf uur 's ochtends. En zondags tot zes uur.

En weet u, meneer, je kunt zoveel eten als je wilt. Maar pas als je aan het eten gewend bent geraakt, want er zijn geen kaantjes en er is geen orgaanvlees en ze kennen geen zult en van schaapskop heeft nog nooit iemand gehoord en biest is ze onbekend en over vetkoek en geroosterd brood en jagerskost en biltong hebben ze alleen maar gelezen. En het brood is zacht, met je eerste hap bijt je gewoon zo door een sneetje heen.

Maar je kunt geen pruimtabak krijgen en de melk smaakt naar niks. Zo bleekjes met helemaal geen room erin. En je kunt geen behoorlijk glas makalani-brandewijn krijgen; alleen maar van dat slappe, schrale bier. Geen enkele troost voor een goede Christenzoon zoals ik.

En weet u meneer, komende maand gaan we naar de grens, maar ik weet niet of dat zootje in de compagnie het gaat redden. Ze kunnen er geen bal van, schieten met een geweer. Er zijn werkelijk maatjes die niet eens een springbok op een afstand van 300 meter kunnen raken." Met de theelepels krabt hij de suiker uit zijn kopje en eet die op. En bestelt nog koffie zodat hij nog wat suiker binnen krijgt.

"En ze verspillen vreselijk veel munitie. Ik dacht ik kan flink wat patronen naar mijn oudste broer op de boerderij sturen, maar de armie heeft ze allemaal verspild."

"Is het niet illegaal, jongen? Om patronen mee naar huis..."

"Nee, meneer Doc. Mijn oudste broer schiet niet illegaal wild met de 308. Maar weet u, meneer, ik denk dat ik soldaat word, voor altijd. Je hoeft geen kleren te kopen. Je hoeft niet te werken zoals op de boerderij. Al wat je moet doen, is knokken als er gevochten moet worden. En wat is nou lekkerder dan knokken? Vraag het pa; vraag het m'n oudste broer. Denkt meneer Doc ook dat ik soldaat moet worden, meneer?"

"Absoluut, Kleinkoos. Ik denk echt dat jij soldaat moet worden.

Uit: Doc Immelman, *Ruacana tot Rosh Pina*, Pretoria, 2011, p. 100-103